

بررسی اثرات پرپیوتیکی مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* غیرفعال بر برخی شاخص‌های رشد، مصرف جیره، بازماندگی و میکروبیوتای روده بچه فیل ماهی (*Huso huso*)

سید حسین حسینی فر^{(۱)*}; علیرضا میرواقفی^(۲); باقر مجازی امیری^(۳); حسینعلی خوشبادر رستمی^(۴); ملوک پورامینی^(۵) و کاظم درویش بسطامی^(۶)

Hoseinifar@ut.ac.ir

- ۱- عضو باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد درامیان- پیشوای ۲ و ۳- گروه شیلات و محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج صندوق پستی: ۴۱۱۱
  - ۴- مرکز تحقیقات ذخایر آبزیان آبهای داخلی، گرگان صندوق پستی: ۱۳۹
  - ۵- دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، صندوق پستی: ۴۹۱۶۵-۲۸۶
  - ۶- موسسه ملی اقیانوس شناسی، تهران صندوق پستی: ۱۴۱۱۸-۱۳۲۸۹
- تاریخ پذیرش: شهریور ۱۳۸۹
- تاریخ دریافت: اردیبهشت ۱۳۸۹

چکیده

هدف از این تحقیق، بررسی اثرات پرپیوتیکی مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* غیرفعال بر شاخص‌های رشد، بازماندگی، ترکیب بدن و میکروبیوتای روده بچه فیل ماهی (*Huso huso*) بود. این پژوهش در قالب یک طرح کاملاً تصادفی انجام شد که شامل تغذیه بچه فیل ماهی ها با جیره‌های غذایی حاوی ۱، ۲ و ۵ درصد مخمر و شاهد (۴ تیمار و ۳ تکرار) بود. بچه فیل ماهی ها با میانگین وزنی ($\pm$ انحراف استاندارد) ($11/40 \pm 0/56$) و تراکم ۳۵ عدد در حوضچه‌های فایبرگلاس ذخیره‌سازی و به مدت ۶ هفته با جیره‌های آزمایشی حاوی سطوح مختلف مخمر تغذیه شدند. در انتهای دوره شاخص‌های رشد (وزن نهایی، افزایش وزن بدن، نرخ رشد ویژه، فاکتور وضعیت)، ضربیت تبدیل غذایی، ترکیب شیمیایی لاشه (رطوبت، خاکستر، چربی، پروتئین خام) و میکروبیوتای روده‌ای (تعداد کل باکتری‌های و تعداد لاکتوباسیلوس‌ها) بررسی شد. نتایج بدست آمده نشان داد بچه ماهی‌های تغذیه شده با جیره حاوی ۵ درصد مخمر، بطور معنی‌داری وزن نهایی، نرخ رشد ویژه بیشتر، فاکتور وضعیت بهتر و ضربیت تبدیل غذایی کمتری در مقایسه با تیمار شاهد و مخمر ۱ درصد داشتند ($P < 0.05$). اگرچه از نظر نرخ رشد ویژه اختلاف معنی‌داری بین تیمار ۵ درصد مخمر و ۲ درصد وجود نداشت ($P > 0.05$). بررسی ترکیب شیمیایی لاشه تفاوت معنی‌داری بین تیمارها نشان نداد ($P > 0.05$). بررسی تراکم کل باکتری‌ها و لاکتوباسیلوس‌ها مؤید افزایش معنی‌داری تیمار ۵ درصد مخمر و تیمار شاهد و ۱ درصد بود ($P < 0.05$). اختلاف معنی‌داری از نظر تعداد لاکتوباسیلوس‌ها بین تیمار ۵ و ۲ درصد مخمر مشاهده نشد ($P > 0.05$).

لغات کلیدی: مخمر، تغذیه، میکروبیوتای روده، فیل ماهی

مقدمه

هدف از این مطالعه تعیین اثرات مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* غیرفعال بر برخی از شاخص‌های رشد، بازماندگی، ترکیب بدن و تراکم باکتریایی و سطوح لاکتوباسیلوس‌ها روده بچه فیل ماهی (*Huso huso*) بود.

مواد و روش کار

این مطالعه در ایستگاه تحقیقات شیلاتی قره‌سو وابسته به موسسه تحقیقات شیلات ایران به مدت ۶ هفته انجام شد. بچه فیل ماهی‌ها از کارگاه شهید مرجانی تامین و پس از سازگاری اولیه به عدد در حوضچه‌های فایبرگلاس ۳۵۰ لیتری با میانگین وزنی $11/40 \pm 0/56$ گرم ذخیره‌سازی شدند. جهت تامین اکسیژن مورد نیاز بچه ماهی‌ها هواده‌ی تانکها بطور مداوم با استفاده از سنتگاه‌های هوای متصل به پمپ هواده مرکزی صورت پذیرفت. این بررسی در قالب یک طرح کاملاً تصادفی انجام شد و برای هر تیمار ۳ تکرار در نظر گرفته شده بود. به منظور تهیه جیره‌های آزمایش سطوح صفر (شاهد)، ۱، ۲ و ۵ درصد مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* (Daxal® Italy) به جیره پایه فرموله شده افزوده شد. مواد استفاده شده جهت تهیه جیره پایه فرموله شده شامل: آرد گندم، آرد سویا، روغن ماهی، روغن سویا، مکمل‌های معدنی - ویتامینی و دیگر افزودنی‌ها بود (جدول ۱). برای تهیه جیره‌ها، ابتدا مواد اولیه خشک به همراه ۳ سطح مخمر توزین شده و به مدت ۳۰ دقیقه مخلوط گردیدند. پس از مخلوط شدن مواد اولیه مایع اضافه شده و مخلوط کردن به مدت ۱۵ دقیقه انجام شد. سپس خمیر حاصله با استفاده از یک چرخ گوشت با قطر ۳ میلی‌متر به رشته‌های بلند تبدیل شده و پس از خشک شدن در اندازه مناسب (طول ۸ میلی‌متر و قطر ۳ میلی‌متر) بصورت پلت تهیه گردید. پس از آن جیره‌ها در بسته‌بندی‌های مناسب تا زمان مصرف در یخچال (۴ درجه سانتیگراد) نگهداری شد. در طول دوره آزمایش بچه فیل ماهی‌ها تا حد سیری و روزانه ۴ بار با جیره‌های آزمایش تغذیه شدند (سوداگر و همکاران، ۱۳۸۶). تعداد ۱۰ بچه فیل ماهی در ابتدا و انتهای دوره بطور تصادفی از هر تیمار انتخاب و جهت تعیین ترکیب تقریبی لашه در دمای -۲۰ درجه سانتیگراد منجمد شدند. تعیین ترکیب جیره و لاشه در آزمایشگاه با استفاده از روش استاندارد AOAC (۱۹۹۰) انجام شد؛ بروتئین خام با استفاده از دستگاه کجلال، چربی خام به روش سوکسله، رطوبت با استفاده از آون در دمای ۱۰۵ درجه سانتیگراد به مدت ۲۴ ساعت و مقدار خاکستر با استفاده از کوره الکتریکی در دمای ۵۵ درجه سانتیگراد به مدت ۴ ساعت انجام شد.

ماهیان خاویاری از جمله ماهیان ارزشمند از نظر اقتصادی هستند که امروزه بدليل صید غیرمجاز، آلوده شدن محیط‌زیست و از بین رفتن زیستگاه‌های تکثیر در معرض خطر انقراض قرار دارند (Carmona *et al.*, 2009). پرورش ماهیان خاویاری تا سن بازاری جهت تولید گوشت و خاویار بدليل اهمیت آن در کاهش فشار به ذخایر طبیعی مورد توجه بوده و توسعه یافته است (Pourkazemi, 1997). فیل ماهی یکی از گونه‌های ماهیان خاویاری است که بدليل رشد سریع، سازگاری با شرایط پرورشی و ارزش خاویار گزینه مناسب برای پرورش می‌باشد (Williot *et al.*, 2001; Mohseni *et al.*, 2008). با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از هزینه‌های پرورش مربوط به غذا می‌باشد، بهبود وضعیت تغذیه‌ای منتج به سودمند شدن پرورش ماهیان خواهد گردید (سوداگر و همکاران، ۱۳۸۶). استفاده از مکمل‌های غذایی پریوتویک‌ها، پریوتویک‌ها و سین بیوتیک‌ها به منظور افزایش رشد و کارآیی مصرف جیره یکی از ایده‌های مطرح می‌باشد (Hoseinifar *et al.*, 2010a). مخمر ساکارومایسین سرویزیه (*Saccharomyces cerevisiae*) فرآورده طبیعی صنایع آجود سازی می‌باشد که بعنوان مکمل غذایی برای جانوران مختلفی استفاده شده است (Oliva-Teles & Goncalves, 2001; Li & Gatlin, 2003, 2005). محققین مختلفی اثرات سودمند مخمر ساکارومایسین سرویزیه را بر گونه‌های مختلف ماهی و میگوها گزارش کرده‌اند (Li & Gatlin, 2003). مشخص شده است که *S. cerevisiae* سبب افزایش اینمی (Siwicki *et al.*, 1994; Ortuno *et al.*, 1994; Rumsey *et al.*, 2002) و افزایش راندمان رشد ماهی می‌شود (Abdel-Tawwab *et al.*, 1991; Li & Gatlin, 2003, 2005; Abdel-Tawwab *et al.*, 2008). اگر چه مطالعات بسیاری مؤید اثرات مثبت مخمر ساکارومایسین بر فاکتورهای رشد و بازماندگی ماهی بوده‌اند، اضافه کردن *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* به جیره غذایی بچه ماهی نورس قزل‌آلای رنگین کمان اثر معنی‌داری بر رشد، بازماندگی و کارآیی مصرف جیره نداشت (Pooramini *et al.*, 2009). مخمر *S. cerevisiae* منبع غنی از آنزیمه‌ها، نوکلوتیدهای آزاد، ویتامین‌های گروه ب و آمینو اسیدها بوده و می‌تواند نیازهای غذایی لاکتوباسیلوس‌ها را فراهم نماید و سبب رشد و افزایش تعداد آنها شوند (Ringo & Gatesoupe, 1998). با این حال، اطلاعات محدودی در زمینه اثرات مخمر ساکارومایسین بعنوان پریوتویک بر میکروبیوتای بومی روده‌ای ماهی وجود دارد.

جدول ۱: اجزا و ترکیب شیمیایی تقریبی جیره های آزمایش به درصد

اجزای جیره	شاهد	مخمر ۱ درصد	مخمر ۲ درصد	مخمر ۵ درصد
پودر ماهی	۵۹/۲۵	۵۹/۲۵	۵۹/۲۵	۵۹/۲۵
آرد گندم	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
روغن ماهی	۶	۶	۶	۶
روغن سویا	۶	۶	۶	۶
مکمل معدنی	۳	۳	۳	۳
مکمل ویتامینی	۲	۲	۲	۲
همبند	۲	۲	۲	۲
مخمر	۰	۲	۱	۰
آنٹی اکسیدانت	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵
ضدقارچ	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵	۰/۲۵
تجزیه تقریبی جیره ها (درصد ماده خشک)				
پروتئین خام	۴۳/۷۱	۴۳/۸۴	۴۴/۰۲	۴۴/۷۳
چربی خام	۱۸/۸۶	۱۸/۲۱	۱۷/۸۱	۱۷/۵۶
حاکستر	۹/۴۴	۹/۷۳	۹/۹۰	۱۰/۳۵
رطوبت	۹/۱۰	۸/۷۰	۹/۱۰	۹/۳۰

به منظور بررسی تعداد باکتری های اسید لاكتیک و همچنین تعداد کل باکتری های زیست پذیر موجود در میکروبیوتای بومی روده بچه فیل ماهی های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر، در ابتدای دوره و همچنین انتهای دوره بطور تصادفی نمونه برداری از ماهیان انجام شد. در ابتدای دوره ۱۵ عدد بچه ماهی و در انتهای دوره تعداد ۳ ماهی از هر تکرار انتخاب شدند. پس از انتقال به آزمایشگاه بچه فیل ماهی ها با وارد نمودن ضربه فیزیکی به ناحیه سر کشته شده و سپس با آب استریل شستشو داده شدند. جهت از بین بردن کامل باکتری های موجود در سطح خارجی بدن بچه ماهی ها، به مدت ۶۰ ثانیه در محلول نمکی بنزالکونیوم کلرايد (Benzalkonium chloride) ۰/۱ درصد شسته شده و پس از آن دوباره با آب استریل شستشو داده شده و سپس آب نمودن ها پس از مدتی گرفته شد (Olsen et al., 2001). پس از ضد عفونی کردن و شستشو با آب مقطر، نمونه ها با تیغ اسکالپل استریل، کالبد گشایی شده و روده آنها خارج شد. نمونه های روده پس از تخلیه کامل محتویات، توزین و به منظور هموژن نمودن به هاون های چینی استریل منتقل گردید. پس از هموژن نمودن نمونه های روده با استفاده از محلول نمکی استریل (NaCl ۰/۱ درصد) شسته شده و پس از خشک شدن در ظرف مخصوص درجه حرارت اتوماتیک درجه ۴ درجه سلسیوس در ۲۴ ساعت میزان میکروبیوتا مورد بررسی قرار گرفت.

زیست سنجی بچه فیل ماهی ها هر ۱۰ روز یکبار صورت پذیرفت. اندازه گیری وزن بچه فیل ماهی ها با استفاده از ترازوی دیجیتال با دقت ۰/۰۱ گرم و اندازه گیری طول با خط کش به دقق ۱ میلی متر انجام شد. براساس داده های بدست آمده شاخص های افزایش وزن، درصد افزایش وزن، نرخ رشد ویژه، فاکتور وضعیت و ضریب تبدیل غذایی بصورت زیر تعیین شد (Tacon, 1990):

$$\text{وزن اولیه (گرم)} - \text{وزن ثانویه (گرم)} = \text{افزایش وزن بدن (گرم)}$$

$$(\text{وزن اولیه (گرم)} - \text{وزن ثانویه (گرم)}) \times 100 = \text{درصد افزایش وزن بدن}$$

$$\text{وزن اولیه (گرم)} = \text{لگاریتم طبیعی وزن ثانویه} \times 100 = \text{ضریب رشد ویژه}$$

$$\text{طول دوره پرورش} / (\text{لگاریتم طبیعی وزن اولیه})$$

$$\text{طول}^3 (\text{سانتیمتر}) / \text{وزن (گرم)} = \text{فاکتور وضعیت (ضریب چاقی)}$$

$$/\text{مقدار غذای خورده شده (گرم)} = \text{ضریب تبدیل غذایی}$$

$$\text{میزان زی توده تولید شده (گرم)} = \text{همچنین میزان بازماندگی بچه ماهی با مقایسه تعداد آنها در انتهای دوره به ابتدای دوره بدست آمد.}$$

مختلف مخمر به جیره بچه فیل ماهی بطور معنی‌داری سبب افزایش آنها می‌شود ($P<0.05$). بچه ماهی‌های تغذیه شده با ۵ درصد مخمر بیشترین میزان افزایش وزن را نشان دادند بطوریکه در انتهای دوره تفاوت معنی‌داری بین افزایش وزن بچه ماهی‌های تیمار ۵ درصد مخمر و شاهد مشاهده شد ($P<0.05$). اگرچه بین تیمار ۱ و ۲ درصد مخمر اختلاف معنی‌دار نبود ($P>0.05$).

طول بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر در طول دوره آزمایش افزایش یافت و در انتهای دوره اختلاف طولی بین تیمار مخمر ۵ درصد و شاهد معنی‌دار بود ($P<0.05$) (جدول ۲). نرخ رشد ویژه در بچه ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر بیشتر از بچه ماهی‌های تیمار شاهد بود بطوریکه اختلاف معنی‌داری بین تیمار مخمر ۵ درصد و شاهد مشاهده شد ($P<0.05$). با این وجود بین تیمار ۱ و ۲ درصد مخمر و همچنین ۲ و ۵ درصد اختلاف معنی‌دار نبود ($P>0.05$) (جدول ۲). بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با جیره فاقد مخمر (شاهد) ضریب تبدیل غذایی بیشتر معنی‌داری نسبت به تیمارهای حاوی مخمر داشتند. میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) ضریب تبدیل غذایی بچه ماهی‌های تیمارهای ۱، ۲ و ۵ درصد مخمر بترتیب $1/79\pm0.07$ ، $1/83\pm0.11$ ، $1/79\pm0.09$ و $1/66\pm0.09$ بود. آنالیز آماری داده‌ها تفاوت معنی‌داری در ضریب تبدیل غذایی تیمارهای مخمر نشان نداد ($P>0.05$) (جدول ۲).

بیشترین میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) بازماندگی در بچه فیل ماهی تغذیه شده با مخمر ۵ درصد مشاهده شد که بین میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) بازماندگی بچه‌های این تیمار و بچه فیل ماهی‌ها تیمار شاهد ($87/0.3\pm4/24$) نشان داد ($P<0.05$). با این حال تفاوت معنی‌داری بین بازماندگی تیمار ۲ درصد و ۱ درصد مشاهده نشد ($P>0.05$) (شکل ۱).

نتایج بررسی ترکیب لاشه بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر در جدول ۳ ارائه شده است. بررسی آماری نتایج بدست آمده مؤید عدم اختلاف معنی‌دار در ترکیب تقریبی لاشه تیمارهای مختلف بود ($P>0.05$). اگرچه میزان پروتئین لاشه در تیمار ۵ درصد بیشتر از سایر تیمارها بود (جدول ۳). در ابتدای دوره تعداد کل باکتری‌های زیست‌پذیر میکروبیوتای روده و میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) تعداد لاکتوباسیلوس‌ها بترتیب

10^{10} تا 10^7 درصد) رقت‌های (Aseptic) تحت شرایط کاملاً ضدغوفونی (PCA) (به منظور تعیین تعداد کل باکتری‌های موجود در میکروبیوتای روده) و محیط کشت (MRS) با DeMan, Rogosa and Sharpe (جهت تعیین تعداد باکتری‌های اسید لاكتیک) منتقل و در سطح پلیت پخش شدند (Rengeepipat *et al.*, 1998; Mahious *et al.*, 2006). پس از انجام عمل کشت، انکوباسیون پلیت‌ها به مدت ۵ روز در دمای 37°C و در شرایط هوایی صورت پذیرفت (Mahious *et al.*, 2006). بعد از سپری شدن زمان انکوباسیون، باکتری‌های هر پلیت بر حسب لگاریتم واحد کلنی (CFU) در گرم وزن روده براساس مشخصات فوتیپی شناسایی و شمارش شدند (Peter & Sneath, 1986).

با توجه به اهمیت پیراسنجه‌های کیفی آب در پرورش ماهی، علاوه بر دقت کافی درخصوص نظافت محل نگهداری بچه ماهی‌ها و کنترل کمیت آب ورودی، فاکتورهایی های کیفی آب شامل دمای آب (با استفاده از دستگاه WTW ساخت کشور آلمان)، اکسیژن محلول (با استفاده از pH 320/set Oximeter, oxi320/set) pH 323- B/setl-wtw.Best- (wtw)، pH آب (با استفاده از Nr100745 Hدایت الکتریکی و شوری (با استفاده از دستگاه Cond 330i/set wtw) بصورت روزانه اندازه‌گیری و ثبت شدند. برای مقایسه بین تیمارها و بررسی وجود اختلاف معنی‌دار بین تیمارها در سطح احتمال ($P\leq0.05$) از آنالیز واریانس یک طرفه Zar, ANOVA و آزمون چند دامنه‌ای دانکن گردید (Zar, 1994). داده‌های درصدی پیش از انجام آنالیزها آرک سینوس (Arc sin) تبدیل شدند کلیه آنالیزهای آماری با استفاده از نرم افزار SPSS (ویرایش ۱۳) و ترسیم نمودارها با استفاده از نرم افزار Excel 2007 در محیط ویندوز انجام شد.

نتایج

اثرات سطوح مختلف مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* در جدول ۲ ارائه شده است. در ابتدای دوره اختلاف معنی‌داری بین تیمارها از نظر وزن و طول وجود نداشت ($P>0.05$). بررسی شخص‌های رشد در انتهای دوره نشان داد افزودن سطوح

با توجه به وجود یکسان شرایط در تمامی ونیروها و جریان دائم آب ورودی تفاوت چندانی بین واحدهای آزمایشی از نظر فاکتورهای کیفی آب نبود. میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) اکسیژن محلول بطور متوسط در طول دوره پرورش $4/73 \pm 0/4$ میلی گرم در لیتر؛ دمای آب $24/38 \pm 0/57$ درجه سانتیگراد؛ pH آب $4/89 \pm 0/01$ ؛ $7/97 \pm 0/06$ قابلیت هدایت الکتریکی آب $2/6$ گرم بر لیتر در نوسان میلی موس بر سانتیمتر؛ شوری آب $4/25 \pm 0/56$ و جریان بود.

کل باکتری‌های زیست‌پذیر میکروبیوتای روده‌ای در تمامی تیمارها طی دوره پرورش افزایش داشت اما تفاوت معنی‌داری بین تیمارها از نظر تعداد کل باکتری‌های زیست‌پذیر مشاهده نشد ($P > 0/05$) (شکل ۲). بررسی تعداد لاکتوباسیلوس‌ها در انتهای دوره نشان داد افزودن ۵ درصد مخمر به جیره بطور معنی‌داری سبب افزایش آنها در مقایسه با سایر تیمارها می‌شود ($P < 0/05$) (شکل ۳). اگر چه تعداد لاکتوباسیلوس‌ها در تیمار ۱ و ۲ درصد مخمر افزایش یافت اما اختلاف بین این دو تیمار و تیمار شاهد معنی‌دار نبود ($P > 0/05$) (شکل ۳).

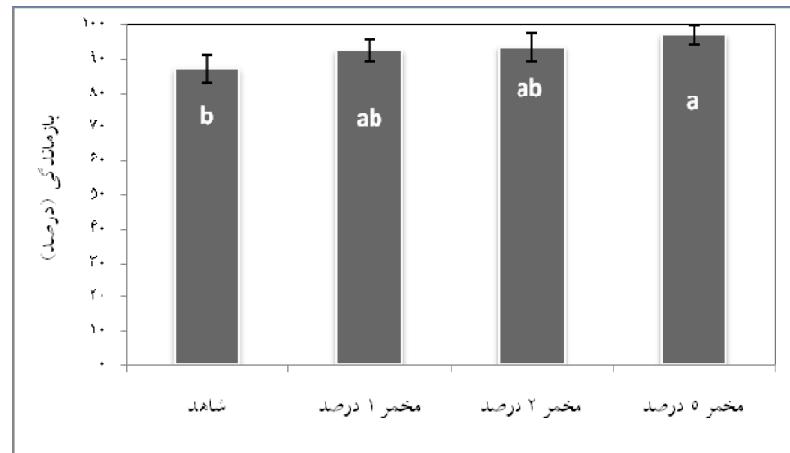
جدول ۲: مقایسه میانگین ($\pm$ انحراف استاندارد) برخی از شاخص‌های رشد بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر

شاخص‌های رشد	شاهد	مخمر ۱ درصد	مخمر ۲ درصد	مخمر ۵ درصد
میانگین وزن ابتدای دوره (گرم)	$11/24 \pm 0/60^a$	$11/35 \pm 0/49^a$	$11/40 \pm 0/41^a$	$11/25 \pm 0/56^a$
میانگین طول ابتدای دوره (سانتیمتر)	$12/31 \pm 0/14^a$	$12/49 \pm 0/23^a$	$12/50 \pm 0/42^a$	
میانگین وزن انتهای دوره (گرم)	$29/22 \pm 2/62^a$	$36/94 \pm 4/81^{ab}$	$38/46 \pm 2/35^b$	$47/53 \pm 7/80^c$
میانگین طول انتهای دوره (سانتیمتر)	$19/33 \pm 0/75^a$	$22/13 \pm 0/80^b$	$21/90 \pm 0/79^b$	$24/03 \pm 2/11^b$
افزایش وزن بدن	$18/07 \pm 2/50^a$	$25/09 \pm 4/87^a$	$27/06 \pm 2/67^a$	$37/27 \pm 7/22^b$
درصد افزایش وزن	$16/0/23 \pm 2/23/67^a$	$22/5/82 \pm 4/67/70^a$	$22/7/85 \pm 3/20/36^a$	$33/3/23 \pm 7/50/97^b$
نرخ رشد ویژه (درصد در روز)	$2/27 \pm 0/21^a$	$2/79 \pm 0/33^{ab}$	$2/89 \pm 0/22^{bc}$	$2/47 \pm 0/42^c$
میانگین رشد روزانه	$0/43 \pm 0/05^a$	$0/60 \pm 0/11^a$	$0/64 \pm 0/07^a$	$0/88 \pm 0/17^b$
ضریب تبدیل غذایی	$2/71 \pm 0/26^b$	$2/19 \pm 0/23^a$	$2/10 \pm 0/13^a$	$1/81 \pm 0/16^a$

اعداد در یک ردیف با حروف متفاوت دارای اختلاف معنی‌دار هستند ($P < 0/05$).

جدول ۳: ترکیب تقریبی (درصد $\pm$ انحراف استاندارد) بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر جیره

ترکیبات لاشه	شاهد	مخمر ۱ درصد	مخمر ۲ درصد	مخمر ۵ درصد
پروتئین خام	$17/71 \pm 0/70$	$17/83 \pm 0/51$	$18/09 \pm 0/43$	$18/21 \pm 0/68$
چربی خام	$6/80 \pm 0/31$	$6/92 \pm 0/20$	$7/18 \pm 0/39$	$7/10 \pm 0/46$
حاکستر	$3/11 \pm 0/08$	$3/16 \pm 0/06$	$3/29 \pm 0/04$	$3/15 \pm 0/10$
رطوبت	$78/48 \pm 1/05$	$78/16 \pm 1/08$	$76/11 \pm 2/97$	$77/31 \pm 1/48$

نمودار ۱: درصد بازماندگی بچه فیل ماهی‌های تغذیه شده با سطوح مختلف مخمر در انتهای دوره. اعداد ($\pm$ میانگین) با حروف متفاوت دارای اختلاف معنی‌دار هستند ($P < 0.05$).

جدول ۴: تعداد کل باکتری‌های زیست‌پذیر (TVC) و سطوح لاکتوپاسیلوس‌ها (برحسب لگاریتم واحد کلنی در گرم وزن روده) در میکروبیوتای روده‌ای بچه فیل ماهی تغذیه شده (۶ هفته) با سطوح مختلف مخمر غیرفعال در جیره

مخمر ۵ درصد	مخمر ۲ درصد	مخمر ۱ درصد	شاهد
6.22 ± 0.42^a	7.11 ± 0.51^b	7.02 ± 0.31^b	5.87 ± 0.68^b
5.27 ± 0.78^a	5.02 ± 0.30^{ab}	4.75 ± 0.35^b	4.85 ± 0.42^b

اعداد ($\pm$ میانگین) در یک ردیف با حروف متفاوت دارای اختلاف معنی‌دار هستند ($P < 0.05$).

بحث

2010b). در این راستا استفاده از پرپیوتیک‌ها و پرپیوتیک‌ها مورد توجه بوده است. تحقیقات انجام شده در زمینه استفاده از پرپیوتیک‌ها و پرپیوتیک‌ها در سرتاسر جهان و از جمله ایران نتایج امیدوار کننده‌ای بدنیال داشته است (پورامینی و حسینی‌فر، ۱۳۸۶). نتایج این مطالعه نشان داد که افزون سطوح مختلف مخمر به جیره فیل ماهی اثرات معنی‌داری بر پیراستنجه‌های رشد دارد. در انتهای دوره بچه ماهی‌های تغذیه شده با سطح ۵ درصد مخمر بیشترین وزن را داشتند که اختلاف وزن آنها با تیمار شاهد و سایر تیمارها معنی‌دار بود. نتایج مشابهی درباره نرخ رشد ویژه و میانگین رشد روزانه بدست آمد. اختلاف وزن بچه ماهی‌های تیمار ۱ و ۲ درصد مخمر معنی‌دار بود. همچنین از نظر رشد طولی نیز بچه ماهی‌های تغذیه شده

توسعه صنعت آبزی‌پروری از سنتی غیرمتراکم به مکانیزم متراکم منجر به افزایش تولید در واحد سطح شده است. متعاقب این افزایش تولید، به منظور جلوگیری از بروز بیماری در ارگانیزم‌های پرورشی تحت استرس سیستم متراکم از آنتی Hoseinifar et al., (2010a). استفاده بیش از حد استفاده می‌شد (Hoseinifar et al., 2006). استفاده بیش از حد آنتی بیوتیک‌ها منجر به ظهور عوامل بیماری‌زای مقاوم در برابر آنها شد. از این‌رو امروزه قوانین بسیار سخت در زمینه استفاده از آنتی بیوتیک‌ها وجود دارد (Cabello, 2006). راهکارهای مختلفی برای کاهش نیاز به استفاده از آنتی بیوتیک‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. یکی از این راهها استفاده از مکمل‌های غذایی است که علاوه بر افزایش رشد اثرات سودمندی بر این‌منی میزان دارند (Hoseinifar et al., 2010b).

جیره دارد. در مطالعه حاضر میزان پروتئین لاشه در بچه فیل ماهی های تغذیه شده با ۵ درصد مخمر بیشتر از سایر تیمارها بود که احتمالاً به دلیل افزایش کارآیی هضم و ابقای پروتئین در این تیمار می باشد. نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که مخمر Lara-Flores *et al.*, 2003; Abdel-Salam et al., 2008 Siwicki et al., 2008)، قزلآلای رنگین کمان (Tawwab et al., 1994; Quentel et al., 2005 Li & Gatline, 2005) (Morone chrysops × M. saxatilis) (Mohanty et al., 1996) Catla catla (2005) و شده است. با این وجود گزارشاتی مبنی بر بی اثر بودن مخمر بر بازماندگی ماهی قزلآلای رنگین کمان نیز وجود دارد (پورامینی و حسینی فر، ۱۳۸۶؛ Aubin et al., 2005). بدست آمدن نتایج متفاوت در این مطالعات احتمالاً بدلیل تفاوت در مقدار و نحوه بکارگیری مخمر و نیز گونه مورد بررسی می باشد (Lara-Flores et al., 2003). مجموعه پیچیده ای از انواع باکتری ها در میکروبیوتای روده ای ماهی وجود دارند. باکتری های موجود در میکروبیوتای روده ای به شکل بومی (indigenous) یا موقت و گذرا (transit) هستند (Olsen et al., 2001). باکتری های اسید لاکتیک از جمله باکتری های مفید روده ای هستند که امروزه اهمیت بسیار زیادی در بکارگیری بعنوان پروبیوتیک یا پریبیوتیک دارند (Ringo & Gatesoupe, 1998). با وجود اینکه حضور باکتری های اسید لاکتیک در روده بسیاری از ماهیان از جمله ماهی کاد اقیانوس اطلس، ماهی آزاد اقیانوس اطلس، قزلآلای رنگین کمان، فیل ماهی، قره برون و چار قطبی ثابت شده است اما این باکتری های جزء فلور غالب روده نیستند (Sugita et al., 1998; Ringo & Gatesoupe, 1998; Hagi et al., 2004; Askarian & Kousha, 2007). افزایش تعداد لاکتوباسیلوس ها در روده از طریق بکارگیری موادی که خاصیت پریبیوتیکی دارند اثرات سودمندی را بدنیال خواهد داشت (پورامینی و حسینی فر، ۱۳۸۶). نتایج بدست آمده حاکی از افزایش معنی دار تعداد لاکتوباسیلوس ها در میکروبیوتای روده ای و نیز تعداد کل باکتری های زیست پذیر به موازات افزایش سطح

با سطوح مختلف مخمر، در مقایسه با تیمار شاهد اختلاف معنی داری داشتند. نتایج مشابهی در مطالعه Noh و همکاران (۱۹۹۴) بدست آمده است. در آن مطالعه افزودن مخمر زنده به جیره کپور اسرائیلی بطور معنی داری سبب افزایش وزن شد. همچنین Lara-Flores و همکاران (۲۰۰۳) نشان دادند استفاده از *S. cerevisiae* بعنوان مکمل غذایی در جیره بچه ماهی نورس تیلاپیای نیل سبب بهبود نرخ رشد ویژه و کارآیی مصرف پروتئین می شود. بعلاوه افزایش رشد تیلاپیای نیل (*Oreochromis niloticus*) در نتیجه استفاده از مخمر *S. cerevisiae* گزارش شده است (Abdel-Tawwab et al., 2008). این افزایش رشد در نتیجه استفاده از مخمر می تواند بدلیل تولید پلی آمین توسط مخمرها (Peulen et al., 2002) یا بدلیل بهبود هضم مواد مغذی جیره باشد (Tovar-Ramirez et al., 2002; Lara-Flores et al., 2003; Waché et al., 2006). از طرفی در برخی از مطالعات بی اثر بودن افزودن مخمر بر فاکتورهای رشد ماهی گزارش شده است که با نتایج بدست آمده از این مطالعه متناقض است. پورامینی و حسینی فر (۱۳۸۶) گزارش کرد که افزودن سطوح ۱، ۲ و ۵ درصد مخمر *S. cerevisiae* var. *ellipsoideus* به جیره غذایی بچه ماهی نورس قزلآلای رنگین کمان هیچ اثر معنی داری بر پیراستجه های رشد نداشته است. نتایج مشابهی پس از افزودن مخمر *S. cerevisiae* سویه بولاردی به جیره ماهی قزلآلای رنگین کمان بر شاخصه های رشد بدست آمده است (Aubin et al., 2005). بعلاوه Li و Gatin (۲۰۰۵) نشان دادند که افزودن مخمر ساکارومایسین سروبزیه هیچ اثر معنی داری بر فاکتورهای رشد ماهی (*Sciaenops ocellatus*) ندارد. اختلاف بدست آمده در نتایج مطالعه اثرات مخمر *S. cerevisiae* را می توان به تفاوت های درون گونه ای نسبت داد (Lara-Flores et al., 2003). همچنین نحوه افزودن مخمر به جیره نیز در نتایج بدست آمده اثر گذار است. در مواردی که مخمر به پلت ها الحق شده (از طریق اسپری نمودن به الکل بر سطح پلت ها) غالباً این کار موجب از بین رفتن خصوصیات فیزیکی و شکل پلت ها شده است (Tovar-Ramirez et al., 2002) *S. cerevisiae* مخمر var. *ellipsoideus* اثر معنی داری بر ترکیب لاشه بچه فیل ماهی نداشت. اگرچه Abdel-Tawwab و همکاران (۲۰۰۸) گزارش کردند که افزودن مخمر *S. cerevisiae* به جیره غذایی تیلاپیا نیل اثرات معنی داری بر میزان پروتئین، چربی و خاکستر

منابع

- بورامینی، م. و حسینی فر، س.ح. ۱۳۸۶. کاربرد پرپیوتیکها و پرپیوتیکها در آبزی پروری، انتشارات موج سیز تهران، ۱۲۰ صفحه.
- سوداگر، م.. آذری تاکامی، ق.. پانوماریف، س.. عابدیان کناری، ع. و حسینی، س.ع. ۱۳۸۶. بررسی اثرات سطوح مختلف بتاین و متیونین بعنوان جاذب بر شاخص‌های رشد و بقاء فیل ماهی جوان (*Huso huso*). مجله علمی شیلات ایران، شماره ۳، تابستان ۱۳۸۶، صفحات ۳۳ تا ۳۸.
- Abdel-Tawwab M., Abdel-Rahman A.M. and Ismael N., 2008.** Evaluation of commercial live baker's yeast, *Saccharomyces cerevisiae* as a growth and immunity promoter for fry Nile tilapia, *Oreochromis niloticus* (L.) challenged in situ with *Aeromonas hydrophila*. Aquaculture, 280(1): 185-189.
- AOAC, 1990.** In: (K. Helrich ed.), Official Methods of Analyses, 15th edition. Association of Official Analytical Chemists Inc., Arlington, VA. USA.
- Askarian F., Kousha A., Shenavar A., Ringe E., Bahmani M., Khorshidi K. and Matinfar A., 2007.** Isolation of lactic acid bacteria as probiotic from gastrointestinal tracts of Beluga (*Huso huso*) and Persian sturgeon (*Acipenser persicus*). Proceeding of International Training Course on Fish Nutrition and Disease, 5 September, Ghaemshahr, Iran, 27P.
- Aubin J., Gatesoupe F.J., Labbé L. and Lebrun L., 2005.** Trial of probiotics to prevent the vertebral column compression syndrome in rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*). Aquaculture Research, 36:758-767.
- Cabello F.C., 2006.** Heavy use of prophylactic antibiotics in aquaculture: A growing problem for human and animal health and for the environment. Environmental Microbiology, 8:1137-1144.

بکارگیری مخمر در جیره بود. افزایش تعداد لاكتوباسیلوس‌ها پس از بکارگیری مخمر *S. cerevisiae* var. *ellipsoideus* غیرفعال احتمالاً در نتیجه تامین مواد غذایی مورد نیاز این باکتری‌های مفید روده‌ای می‌باشد. لاكتوباسیلوس‌ها قادر به تولید آنزیمهای تجزیه کننده خارج سلولی نیستند بنابراین آنها برای رشد وابسته به میکرووارگانیزم دیگری هستند تا بر مولکولهای پیچیده عمل کرده و مواد غذایی خاصی را برای آنها فراهم کنند (Ringo & Gatesoupe, 1998). در صورتیکه مواد غذایی مورد نیاز برای لاكتوباسیلوس‌ها فراهم شود، آنها به سرعت رشد یافته و تعدادشان افزایش می‌یابد که چنین روندی در مطالعه حاضر نیز مشاهده شده است. *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* (Daxal® Italy) شامل سلولهای کامل و غیرفعال مخمر بوده که به نسبت در برابر هضم در قسمت‌های فوقانی دستگاه گوارش مقاوم بوده بنابراین می‌تواند توسط باکتری‌های موجود در میکروبیوتای روده بهره‌برداری قرار گیرد (Hoseinifar et al, 2010b). در مجموع نتایج این مطالعه حاکی از آن است که استفاده از سلولهای غیرفعال مخمر *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* پرپیوتیکی و اثرگذاری بر سطوح لاكتوباسیلوس‌ها در مطالعه حاکی از آن است که استفاده از سبب افزایش عملکرد رشد و کارآیی مصرف جیره غذایی می‌شود. از این‌رو این پرپیوتیک می‌تواند بعنوان مکمل مناسبی برای جیره غذایی فیل ماهی باشد. با این حال تعیین سطح بهینه مخمر مذکور در جیره غذایی و نیز اثرات آن ایمنی و مقاومت بچه فیل ماهی نیازمند انجام مطالعات بیشتر است.

تشکر و قدردانی

از جناب آقای دکتر جعفری شمشکی مدیرکل وقت شیلات استان گلستان، دکتر یلقی معاونت محترم مرکز تحقیقات ذخایر آبهای داخلی گرگان، کارشناسان محترم کارگاه تکثیر و پرورش ماهیان خاویاری شهید مرجانی مهندس قمصری، مخدومی، بیزدانی، پرسنل محترم ایستگاه تحقیقات شیلاتی قره‌سو و آقای مهندس مرتضی یوسفی که با مساعدت‌هایشان راه را در انجام این مطالعه هموار نمودند تشکر و قدردانی بعمل می‌آید.

- Carmona R., Domezain A., Garcia-Gallego M., Antonio Hernando J., Rodriguez F. and Ruiz-Rejon M., 2009.** Biology, conservation and sustainable development of sturgeons. Springer Publication, 467P.
- Hagi T., Tanaka D., Iwamura Y. and Hoshino T., 2004.** Diversity and seasonal change in lactic acid bacteria in the intestinal tract of cultured freshwater fish. *Aquaculture*, 234:335-346.
- Hosseinfar S.H., Zare P. and Merrifield D.L., 2010a.** The effects of inulin on growth factors and survival of the Indian white shrimp larvae and post-larvae (*Fenneropenaeus indicus*). *Aquaculture Research*, 41(9): 348-352.
- Hoseinifar S.H., Mirvaghefi A., Mojazi Amiri B., Khoshbavar Rostami H. and Merrifield D., 2010b.** The effects of oligofructose on growth performance, survival, intestinal microbiota and liver histology of endangered great sturgeon (*Huso huso*) juvenile. *Aquaculture Nutrition*, (In press).
- Lara-Flores M., Olvera-Novoa MA., Guzman-Mendez B.E. and Lopez-Madrid W., 2003.** Use of the bacteria *Streptococcus faecium* and *Lactobacillus acidophilus*, and the yeast *Saccharomyces cerevisiae* as growth promoters in Nile tilapia (*Oreochromis niloticus*). *Aquaculture*, 216:193–201.
- Li P. and Gatlin III D.M., 2003.** Evaluation of brewer's yeast (*Saccharomyces cerevisiae*) as a feed supplement for hybrid striped bass (*Morone chrysops* × *M. saxatilis*). *Aquaculture*, 219: 681–692.
- Li P. and Gatlin III D.M., 2005** Evaluation of the prebiotic Grobiotic-A and brewer's yeast as dietary supplements for sub-adult hybrid striped bass (*Morone chrysops* × *M. saxatilis*) challenged in situ with *Mycobacterium marinum*. *Aquaculture*, 248:197–205.
- Mahious A.S., Gatesoupe F.J., Hervi M., Metailler R. and Ollevier F., 2006.** Effect of dietary inulin and oligosaccharides as prebiotics for weaning turbot, *Psetta maxima*. *Aquaculture International*, 14:219-229.
- Mohanty S.N., Swain S.K. and Tripathi S.D., 1996.** Rearing of catla (*Catla catla* Ham.) spawn on formulated diets. *Journal of Aquaculture in the Tropics*, 11:253–258.
- Mohseni M., Ozorio R.O.A., Pourkazemi M. and Bai S.C., 2008.** Effects of dietary L-carnitine supplements on growth and body in beluga sturgeon (*Huso huso*) juveniles. *Journal of Applied Ichthyology*, 24(6): 646-649.
- Noh S.H., Han K., Won T.H. and Choi Y.J., 1994.** Effect of antibiotics, enzyme, yeast culture and probiotics on the growth performance of Israeli carp. *Korean Journal of Animal Science*, 36:480–486.
- Oliva-Teles A. and Goncalves P., 2001.** Partial replacement of fishmeal by brewer's yeast *Saccharomyces cerevisiae* in diets for sea bass *Dicentrarchus labrax* juveniles. *Aquaculture*, 202:269–278.
- Olsen R.E., Myklebust R., Kryvi H., Mayhew T.M. and Ring? E., 2001.** Damaging effect of dietary inulin on intestinal enterocytes in Arctic charr (*Salvelinus alpinus* L.). *Aquaculture Research*, 32:931–934.
- Ortuno J., Cuesta A., Rodriguez A., Esteban M.A. and Meseguer J., 2002.** Oral administration of yeast, *Saccharomyces cerevisiae*, enhances the cellular innate immune response of gilthead sea bream

- (*Sparus aurata* L.). Veterinary Immunology Immunopathology, 85:41–50.
- Peter H. and Sneath A., 1986.** Bergeys manual of systematic Bacteriology, 2:1104-1154.
- Peulen O., Deloyer P. and Dandrifosse G., 2002.** Maturation of intestinal digestive and immune systems by food polyamines. In: (R. Zabielski, P.S. Gregory & B. Westrom eds.), Biology of the intestine in growing animals, Elsevier, Amsterdam, 1:145-167.
- Pooramini M., Kamali A., Hajimoradloo M., Alizadeh A. and Ghorbani R., 2009.** Effect of using yeast (*Saccharomyces cerevisiae*) as probiotic on growth parameters, survival and carcass quality in rainbow trout *Oncorhynchus mykiss* fry. International Aquatic Research, 1:39-44.
- Pourkazemi M., 1997.** The survey status of sturgeon fishes and their conservation in the Caspian Sea. Iranian Journal of Fisheries Science, 3:13-22.
- Quentel C., Gatesoupe F.J., Aubin J., Lamour F., Abiven A., Baud M., Labbé L. and Forraz M., 2005.** In: B. Howell and R. Flos eds.). Of imer probiotic study on rainbow trout. I. Resistance against *Yersinia ruckeri* and humoral immune response of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*) submitted to probiotic treatment with *Saccharomyces cerevisiae* var. *boulardii*.
- Rengepipat S., Phianphak W., Piyatiratitivorakul S. and Menasveta P., 1998.** Effects of a probiotic bacterium on black tiger shrimp (*Penaeus monodon*) survival and growth. Aquaculture, 167:301–313.
- Ringo E. and Gatesoupe F.J., 1998.** Lactic acid bacteria in fish: a review. Aquaculture, 160:177–203.
- Rumsey G.L., Kinsella J.E., Shetty K.J. and Hughes S.G., 1991.** Effect of high dietary concentrations of brewer's dried yeast on growth performance and liver uricase in rainbow trout. Animal Feed Science Technology, V33:177–183.
- Siwicki A.K., Anderson D.P. and Rumsey G.L., 1994.** Dietary intake of immunostimulants by rainbow trout affects non-specific immunity and protection against furunculosis. Veterinary Immunopathology, 41:125–139.
- Sudagar M. and Hosseinifar S.H., 2005.** The use of optimun in diet of grand sturgeon *Huso huso* fry and its effects on growth factors and survival rate. Proceedings of the 5th International Symposium on Sturgeons, Ramsar, Iran, 9-13 May, 93P.
- Sugita H., Hirose Y., Matsuo N. and Deguchi Y., 1998.** Production of the antibacterial substance by *Bacillus* sp. strain NM12, an intestinal bacterium of Japanese coastal fish. Aquaculture, 165:269–280.
- Tacon A.G., 1990.** Standard methods for the nutrition and feeding of farmed fish and shrimp. Feeding Methods. Agent Laboratories Press, Redmond, Taoka. Vol. 3.
- Tovar D., Zambonino-Infante J.L., Cahu C., Gatesoupe F.J., Vázquez-Juarez R. and Lésel R. 2002.** Effect of live yeast incorporation in compound diet on digestive enzyme activity in sea bass larvae. Aquaculture, 204:113–123.

Waché Y., Auffray F., Gatesoupe F.J., Zambonino J., Gayet V., Labbé L. and Quentel C., 2006. Cross effects of the strain of dietary *Saccharomyces cerevisiae* and rearing conditions on the onset of intestinal microbiota and digestive enzymes in rainbow trout, *Onchorhynchus mykiss*, fry. Aquaculture, 258:470–478.

Williot P., Sabeau L., Gessner J., Arlati G., Bronzi P., Gulyas T. and Berni P., 2001. Sturgeon farming in Western Europe:Recent developments and perspectives. Aquatic Living Resources, 14:367–374.
Zar J.H., 1994. Biostatistical Analysis. Prentice-Hall, New Jersey, 662P.

The probiotic effects of dietary inactive yeast

***Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* on growth factors, survival, body composition and intestinal microbiota of Beluga juvenile (*Huso huso*)**

**Hoseinifar S.H.^{(1)*}; Mirvaghefi A.R.⁽²⁾; Mojazi Amiri B.⁽³⁾;
Khoshbavar Rostami H.A.⁽⁴⁾; Poor Amini M.⁽⁵⁾ and Darvish Bastami K.⁽⁶⁾**

hoseinifar@ut.ac.ir

1-Member of Young Researchers Club, Islamic Azad University, Varamin-Pishva Branch, Varamin, Iran

2,3-Department of Fisheries, Natural Resources Faculty, University of Tehran, P.O.Box: 4111 Karaj, Iran

4-Inland Waters Research Center, P.O.Box: 139 Gorgan, Iran

5-Gorgan University of Agricultural Science and Natural Resources, P.O.Box: 49165-386 Gorgan, Iran

6-Iranian National Institute for Oceanography (INCO), P.O.Box: 14118-13389 Tehran, Iran

Received: May 2010

Accepted: September 2010

Keywords: Feeding, Intestinal microbiota, Beluga

Abstract

The probiotic effects of inactive yeast, *Saccharomyces cerevisiae* var. *ellipsoideus* was studied on growth performance, survival and intestinal microbiota of beluga juveniles (*Huso huso*). The study was done in complete randomize design that included feeding of beluga juveniles with diets supplemented with 0 (control), 1, 2 and 5% yeast (4 treatments with 3 replicates). Beluga juveniles (11.40 ± 0.56 g) were randomly allocated in 12 oval tanks at a density of 35 fish per tank and triplicate group were fed with experimental diets. At the end of the trial, growth factors (final weight, weight gain, SGR, CF) as well as feed conversion ratio (FCR), body composition (protein, lipid, ash, moisture) and intestinal microbiota (total viable bacteria and *Lactobacillus* spp. levels) were determined. Our results confirmed that juveniles fed on diet supplemented with 5% *S. cerevisiae* var. *ellipsoideus* had significantly higher final weight, weight gain, specific growth rate (SGR) and lower food conversion ratio compared to control and 1% treatment ($P < 0.05$). However, there were no significant differences between SGR of 5 and 2% yeast treatments ($P > 0.05$). The study of body composition showed no significant difference between treatments ($P > 0.05$). Total viable bacteria and *Lactobacillus* spp. count were significantly higher in 5% treatment compared to control ($P < 0.05$). However, there was no significant difference between *Lactobacillus* spp. levels in 5 and 2% treatments ($P > 0.05$).

---

*Corresponding author